L. 14. Rok 1883.

DZIENNIK ROZPORZĄDZEŃ

dla stoł. król. miasta Krakowa.

Przedpłatę roczną zła. 1, składać można w biurach Komisarzy obwodowych. Właściciele domów w Krakowie otrzymują dziennik rozporządzeń bezpłatnie.

Rada miasta.

Posiedzenie nadzwyczajne z dnia 15 Listopada 1883 r.

Nieusprawiedliwili swej nieobecności na posiedzeniu następujący pp. radcy miejscy:
Dr Bobrzyński Michał, Chęciński Tomasz, Kieszkowski Henryk, Milieski Alfred, hr. Potocki Artur, Dr hr. Tarnowski Stanisław.

Uproszono p. Prezydenta m. i pierwszego Vice-Prezydenta, oraz radcę p. Zieleniewskiego aby wzięli udział imieniem Rady miasta, w uroczystości otwarcia teatru narodowego w Pradze. Do tej delegacyi przyłączyli się r. m. pp. Dr. Jakubowski M. i Dr. Jordan. Na koszta podróży przyznano kwotę 200 zła.

Rada m. postanowiła rozpisać ponowną licytacyę na dostawę owsa, siana i słomy dla pociągów miejskich, oraz uchwaliła, iż z warunków licytacyi ma być usunięte zastrzeżenie, według którego przedsiębiorcy okazać mieli świadectwo rzetelności przez Izbę handlowo-przemysłową wydane; podwyższono zaś natomiast kaucyę do 1000 zła.

Upoważniono p. Prezydenta m., oraz radców miejskich pp. Friedleina Józefa i Pszorna, do podpisania imieniem gminy, kontraktów kupna i sprzedaży gruntów, spisanych na podstawie poprzednich uchwał Rady m. z p. Mörserową i Ripperową.

Zatwierdzono ugodę w dniu 23 Sierpnia 1883 r. zawartą, mocą której:

1. Gmina miasta Krakowa odstępuje p. Adolfowi Opidowi z kompleksu gruntowego pod nazwą: „grunt 342 sążni □, (który wydzielono z realności „**Strzelnica L. kat. 165 G. m. VIII.** i który stanowi wspólną własność z tymże p. Adolfem Opidem), na własność część gruntu na planie sytuacyjnym z dnia 5 Maja rb. literami **a, b, c, d** i kolorem niebieskim oznaczoną, a wynoszącą 542 metrów kwadratowych czyli 150 sążni, 3 stopy kwadrat.

2⁰ P. Adolf Opid z tegoż samego kompleksu gruntowego pod nazwą „342 sążni □ stanowiącego wspólną własność gminną miasta Krakowa, odstępuje Gminie m. Krakowa na własność część gruntu na planie sytuacyjnym lit. **d, e. f, c** i kolorem różowym oznaczoną, a wynoszącą 1165 metr. kwadr. czyli 324 sążni □.

3⁰ Gmina miasta Krakowa obowiązuje się wypłacić p. Adolfowi Opidowi kwotę 114 zła. 13½ ct. tytułem zwrotu nadpłaconej połowy sumy szacunkowej.

4⁰ Do zawarcia i podpisania kontraktu upoważnia się p. Prezydenta miasta i radców miejskich pp. Friedeina i Pszorna.

Zaniechano nateraz wytoczenia sporu X. X. Paulinom na Skałce o własność parcel L. 449. 450. 451. i 452.

Przyjęto do wiadomości sprawozdanie Magistratu o przekupniach w sieniach za III. i IV. ćwierćrocze rb.

Z tego sprawozdania okazuje się, że liczba przekupniów w sieniach zmniejszyła się w trzeciem ćwierćroczu z 64 na 63. Z początkiem czwartego ćwierćrocza r. b. stan ten w niczem się nie zmienił.

Prowizorycznego maszynistę przy rzeźni miejskiej Hieronima Thomana zamianowano maszynistą etatowym z płacą roczną w kwocie 500 zła. i mieszkaniem w naturze.

Udzielono p. Kajetanowi Zembaczyńskiemu, adjunktowi kasy miejskiej trzechmiesięczną zaliczkę w kwocie 225 zła. w 20 równych miesięcznych ratach od 1 Grudnia rb. zwrotną, z zastrzeżeniem, że niespłacone raty poprzedniej zaliczki, z powyższej kwoty 225 zła. potrącone być winny.

1) Zapewniono przyjęcie do Gminy pod warunkiem uzyskania obywatelstwa austryackiego:

a) poddanemu rosyjskiemu, Józefowi Blankensteinowi, za opłatą taksy w kwocie 50 zła.

b) obywatelowi szwajcarskiemu, Marcelemu Karolowi Baykowskiemu, za opłatą taksy w kwocie 10 zła.

c) poddanemu pruskiemu, Włodzimierzowi Tomickiemu z Borzęcina, za opłatą taksy w kwocie 10 zła.

2) Przyjęto do gminy:

a) Benjamina Feuera, przynależnego do Lubaczowa w Galicyi, właściciela realności w Krakowie pod

l. 6 przy ulicy Senackiej, za opłatą taksy w kwocie 25 zła.

b) Szymona Ungara przynależnego do Gorlic w Galicyi, właściciela realności l. 4 przy ulicy Karmelickiej w Krakowie, za opłatą taksy w kwocie 50 zła.

SPRAWY PRZEMYSŁOWE.

Ze względu na nową ustawę z dnia 15 Marca 1883 Dz. u. p. L. 39 (nowelę) zawierającą zmiany i uzupełnienia ustawy przemysłowej z r. 1859, podał p. minister handlu w porozumieniu z ministerstwem spraw wewnętrznych, reskryptem z dnia 16 Września b. r. l. 26701, niektóre uwagi i wskazówki co do nowych zasadniczych postanowień tejże ustawy a dotyczących podziału przemysłu; oraz co do warunków, od których zawisło rozpoczęcie i samoistne prowadzenie rozmaitych rodzajów przemysłu.

Te uwagi i wskazówki zamieszczamy w niniejszém Dzienniku i uzupełniamy je kilkoma rozporządzeniami ministeryalnémi, które poprzednio również w celu objaśnienia noweli przemysłowéj wydane zostały:

Powołana powyżej ustawa rozróżnia w I. części §. 1 przemysł: a) **wolny**, b) **rękodzielniczy i** c) **przemysł konsensowy**, postanawiając zarazem, że wszystkie rodzaje industryi domowéj jako nienależące do rzędu zatrudnień przemysłowych, wyjęte są z pod postanowień ustawy przemysłowéj.

Do zakresu **industryi domowéj**, należy w ogóle owa produkcyjna przemysłowa czynność, którą stósownie do miejscowych zwyczajów, zajmują się w swych mieszkaniach poszczególne osoby, bądź wyłącznie, bądź jako pobocznym zarobkiem, jednakowoż w ten sposób, że do tych przemysłowych czynności, (o ile ich nie wykonują li tylko osobiście), nie używają przemysłowych pomocników (czeladników terminatorów), lecz ograniczają się do współudziału członków własnéj rodziny, będących oraz ich domownikami (sondern sich der Mitwirkung der Angehörigen des eigenen Hausstandes bedienen).

Co do przemysłu rękodzielniczego: według postanowień noweli przemysłowej, zaliczone są w ogólności do rękodzieł, te rodzaje przemysłu, w których rozchodzi się o biegłość wymagającą wykształcenia w przemyśle przez wyuczenie się przemysłu i dłuższe nim się zajęcie i dla których to rodzajów przemysłu wykształcenie wyż wspomnione zazwyczaj wystarcza. Przytym zastrzegła ustawa, że szczegółowe oznaczenie tego rodzaju przemysłowości, przez c. k. ministerstwo handlu w porozumieniu z ministerstwem spraw wewnętrznych w drodze rozporządzenia nastąpi.

Nadmienia się oraz, że rozporządzenie to ministeryalne już wydane i w dzienniku ustaw państwa do L. 143 z r. 1883 ogłoszone zostało i że rozporządzenie to oznacza następujące zatrudnienia przemysłowe, jako rękodzieła:

1. bednarzy (Fassbinder);
2. białoskórników (Weissgärber);
3. blacharzy (Spängler);
4. cukierników, i wyrabiających cukry i ciastka (Zuckerbäcker und Kuchenbäcker);

Wys. c. k. Namiestnictwo okólnikiem z dnia 31 października 1883 l. 67009 oznajmiło, że według resskryptu ministerstwa handlu z dnia 8 października 1883 l. 36577. do wymienionych powyżej w ustępie 4 **cukierników i piekarzy ciast** (Kuchenbäcker) zaliczyć należy tak zwanych piekarzy mandoletów (Mandolettibäcker) i wyrabiających kandyzowane owoce (Canditenerzeuger).

5. dachy pokrywających dachówką i łupkiem; (Ziegel und Schieferdecker);
6. fryzyerów, golarzy, perukarzy (Friseure, Raseure und Perrückenmacher);
7. garbarzy (Rothgärber);
8. grzebieniarzy, wyrabiających wachlarze, snycerzy kości (Kamm und Fächermacher, Beinschneider);
9. kufercarzy, rymarzy, bicze i szory wyrabiających siodlarzy, czapników (Taschner, Riemer, Peitschenmacher, Kappenschneider, Sattler und Pferdegeschirrmacher);
10. kapeluszników (Hutmacher);
11. kotlarzy; (Kupferschmiede);
12. koszykarzy (Korbflechter);
13. kowali sprzętowych, nożowników (Feinzeugschmiede, Messerschmiede);
14. kowali wozowych (Wagenschmiede);
15. krawców (Kleidermacher);
16. kuśnierzy (Kürschner);
17. malarzy pokojowych (Zimmermaler);
18. mechaników (do wyrobów subtelnych) i optyków (Mechaniker (Fein oder Praecisionsmechaniker) und Optiker);
19. mosiężników i bronzowników (Gürtler und Broncewaarenerzeuger):
20. muzyczne instrumenta wyrabiających (fortepiany organy, harmoniki; instrumenta blaszane, flety klarnety, fagoty, oboje, skrzypce, basetle; gitary cytry itd.) (Erzeuger musikalischer Instrumente (Clavier, Orgel, Harmonium u. dgl; Blechinstrumente, Flöte, Clarinette, Fagot, Oboë; Violine, Violon, Violoncello; Guitarre, Cither u. dgl.);
21. odlewników metalu i konwisarzy (Metall und Ziengiesser);
22. oprawiaczy książek; wyrabiających puzderka, rzeczy ozdobne ze skóry, pudełka (Buchbinder, Futteralmacher, Ledergalanterie und Cartonage Arbeiter);
23. parasolników (Sonnen und Regenschirmacher);
24. piekarzy (Bäcker);
25. piernikarzy i wyrabiających rzeczy z wosku (Lebzelter und Wachszieher);
26. platerujących (Plattirer);

27. pokostników i lakierników (Anstreicherund Lackierer);
28. pozłotników (Vergolder);
29. rękawiczników i bandażystów (Handschuh und Bandagenmacher);
30. rzeźników (Fleischhauer);
31. siodlarzy powozowych (Wagensattler);
32. sita i siatki wyrabiających Siebmacher und Gitterstricker);
33. smuklerzy (Posamentierer);
34. stelmachów (Wagner);
35. stolarzy (Tischler);
36. szczotkarzy (Bürstenbinder);
37. szewców (Schuhmacher);
38. szklarzy (Glaser);
39. ślusarzy (Schlosser);
40. tapicerów (Tapezierer);
41. tokarzy, rzeźbiarzy wyrobów z morskiej pianki, fajczarzy (Drechsler und Meerschaumbildhauer, Pfeifenschneider);
42. wędliniarzy (Fleischselcher);
43. zdunów (kaflarzy, garncarzy) (Hafner);
44. zegarmistrzów (Uhrmacher);
45. złoto, srebro i inne metale wyklepujących (Gold Silber und Metallschläger);
46. złotników, jubilerów (Gold Silber und Juwelenarbeiter);

Z uwagi na to, że według postanowień §. 1 ustęp 4 powołanéj noweli do roztrzygania watpliwości, czy przedsiębiorstwo przemysłowe zaliczyć należy do przemysłu rękodzielniczego, fabrycznie prowadzonego lub do przemysłu handlowego w ściślejszém znaczeniu, powołaną jest w pierwszym rzędzie, po wysłuchaniu opinii izby handlowo-przemysłowej i interesowanego stowarzyszenia, **krajowa Władza administracyjna**, a w drodze rekursu ministerstwo spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministerstwom bandlu, — zwróciło ministerstwo szczególną baczność na dalszy przepis §. 1 ustęp 3 noweli, według którego wyjęte są z przemysłu rękodzielniczego tak przemysł handlowy w ściślejszem znaczeniu, jak i przedsiębiorstwa fabrycznie prowadzone.

Pod względem bliższego określenia znamion przemysłu fabrycznie prowadzonego, dostarcza wyjaśnień rozporządzenie ministeryalne z dnia 18 Lipca 1883 zamieszczone w Dzienniku rozporządzeń z roku bieżącego L. 8 na stronnicy 70, a tu się dodaje dla oznaczenia znamion przemysłu handlowego tylko tę uwagę, że do niego zaliczyć należy wyłącznie te rodzaje przemysłu, w których zgłoszenie przemysłu a względnie karta przemysłowa opiewa na prowadzenie handlu, a tem samem handel jest wyłącznym zatrudnieniem, a nie zaś wynikiem przysługującego producentom prawa prowadzenia handlu własnymi wyrobami i towarami.

Postanowienia dotyczące przemysłu konsensowego, ogłosiło już ministerstwo osobném rozporządzeniem (L. 151 z r. 1883 Dz. u. p.) Rozporządzenie to wymaga dowodu „szczególnego uzdolnienia“ do rozpoczęcia rodzajów przemysłu konsensowego, wzmiankowanych w §ie 15 ustępach 1, 2, 5, 7, 8, 10, 11, 14, 17, 18, 20 i 21 noweli i tak:

1. Drukarstwo.

Starający się o konsens do jednego z rodzajów przemysłu w §. 15 noweli pod 1 i 2 wzmiankowanych, udowodnić muszą Władzy przemysłowej, iż mają wykształcenie ogólne, do wykonywania przemysłu wystarczające, a gdy się rozchodzi o rodzaje przemysłu, których przedmiotem jest rozmnożenie sposobem mechanicznym lub chemicznym tworów literackich lub artystystycznych, muszą udowodnić także dostateczne uzdolnienie zawodowe a to przez dołączenie świadectwa pracy kilkuletniej w tej właśnie gałęzi przemysłu. Ten ostatni dowód można zastąpić świadectwem, potwierjącém ukończenie z dobrym skutkiem kursów w odpowiednim zakładzie przemysłowo-naukowym.

2. Flisactwo.

Starający się o konsens do przemysłu flisackiego, to jest trudnienia się prowadzeniem statków żaglowych lub wiosłowych na wodach wewnątrz kraju, udowodnić winni potrzebną praktyczną znajomość rzeczy i swoje przymioty.

O ile dla niektórych wód istnieją osobne przepisy, należy się do nich zastósować.

3. Kominiarze.

Starający się o konsens do kominiarstwa, udowodnić winni Władzy przemysłowej świadectwem nauki, że wyuczyli się należycie tego przemysłu i złożyć świadectwo pracy, na dowód, że przez rzeczywistą pracę w tym przemyśle, nabyli praktycznego uzdolnienia.

4. Przemysł czyszczenia kanałów.

Starająay się o konsens do przemysłu czyszczenia kanałów, udowodnić winni Władzy przemysłowej świadectwem pracy, że przez rzeczywistą pracę w swoim przemyśle nabyli praktycznego uzdolnienia.

5. Wyrób i sprzedaż broni i amunicyi.

Starający się o konsens do wyrobu i sprzedaży broni i amunicyi, udowodnić winni Władzy przemysłowej dostateczne zawodowe uzdolnienie, oparte na znajomości rzeczy, nabytej w szkołach zawodowych lub przez praktyczną pracę w przemyśle, a to przez złożenie świadectwa odpowiedniej szkoły zawodowej lub świadectwa pracy.

Jezeli się rozchodzi o konsens do wyrabiania i sprzedaży broni palnej, a starający się o niego, nie jest

w możności złożenia świadectwa odpowiedniej szkoły zawodowej, natedy winien złożyć świadectwo nauki, na dowód, że się wyuczył należycie swego przemysłu.

6. Wyrób i sprzedaż materyałów pyrotechnicznych, przedmiotów pyrotechnicznych i przetworów wybuchowych wszelkiego rodzaju.

Starający się o konsens do przemysłu wyrabiania i sprzedaży materyałów pyrotechniczych i przedmiotów pyrotechnicznych, winni wykazać Władzy przemysłowej potrzebną znajomość pyrotechniki przez udowodnienie, iż poprzednio pracowali w tym przemyśle lub że nabyli wiadomości chemiczno-technicznych swego zawodu.

Starający się o konsens do wyrobu przetworów wybuchowych, udowodnić mają szczególne uzdolnienie, stósownie do rozporządzenia ministeryalnego z dnia 2 lipca 1877 (Dz. u. p. L. 68),

7. Wyrób trucizn i przyrządzanie materyałów i przetworów przeznaczonych do użytku lekarskiego, jakoteż sprzedaż tych przedmiotów, o ile nie jest zastrzeżona wyłącznie dla aptekarzy; tudzież wyrób i sprzedaż wód lekarskich sztucznych.

Starający się o konsens do wyrobu trucizn, do przyrządzania materyałów i p.zetworów, przeznaczonych na użytek lekarski, jakoteż do wyrobu wód lekarskich sztucznych, winni udowodnić, że w zakładzie naukowym technicznym albo w instytucie chemicznym, nabyli potrzebnych wiadomości z chemii, do wykonywania zamierzonego przemysłu; nadto, że przez pracę najmniej dwuletnią w laboratoryum chemicznem lub w zakładzie przemysłowym, który zajmuje się tem samem, co ma być przedmiotem upoważnienia, przyswoili sobie potrzebną do tego biegłość.

Starający się o konsens do sprzedawania trucizn, wymienionych w §fie 1ym rozporządzenia ministeryalnego z dnia 21 kwietnia 1876 (Dz. u. p. L. 60), udowodnić mają uzdolnienie szczególne, stósownie do §. 2go rzeczonego rozporządzenia.

Od starających się o konsens do sprzedawania materyałów i przetworów wyrabianych do celów lekarskich, tudzież do sprzedawania wód lekarskich sztucznych, o ile sprzedaż tych wyrobów nie jest zastrzeżona dla aptekarzy, nie będzie wymagany dowód szczególnego uzdolnienia.

8. Zakładanie rur gazowych i zakładów oświetlania wodociągów.

Starający się o konsens do zakładania rur gazowych, zakładów oświetlania i wodociągów, to jest o uzyskanie konsensu na instalatorów zakładów gazowych i wodociągów, winni udowodnić;

1. że wyuczyli się mechaniki lub ślusarstwa albo blacharstwa i

2. że przez cztery lata zajmowali się pracami instalacyjnemi w zakresie swego zawodu.

Jeżeli zaś ubiegający się, mogą udowodnić potrzebne wykształcenie techniczno naukowe, wystarczy jako dowód, że przez dwa lata pracowali praktycznie w tym właśnie przemyśle instalacyjnym.

Co do dostarczenia dowodu szczególnego uzdolnienia do urządzania w sposób przemysłowy oświetlenia za pomocą elektryczności, obowiązuje rozporządzen(e ministeryalne z dnia 25 maja 1883 (Dz. u. p. L. 41i.

9. Wyrób i reparacya kotłów parowych.

Kto chce trudnić się osobiście wyrobem i reparacyą kotłów parowych, lub objąć kierownictwo techniczne tego przemysłu, winien udowodnić Władzy przemysłowej świadectwem szkoły zawodowej technicznej, że nabył odpowiednich wiadomości mechaniczno-technicznych; jakoteż, że już pracował w tym przemyśle.

10. Kucie koni.

Starający się o konsens do trudnienia się kuciem koni jako przemysłem, winni złożyć dowód szczególnego uzdolnienia, stósownie do rozporządzenia ministeryalnego z dnia 21 czerwca 1874 (Dz. u. p. L. 100).

11. Wytępianie szczurów, myszy itd. środkami zawierającymi truciznę.

Kandydaci do przemysłu tępienia szczurów, myszy, szkodliwych owadów i t. p. środkami zawierającymi trucizny, winni udowodnić Władzy przemysłowej potrzebną znajomość rzeczy.

Tu zamieszcza się także rozporządzenie min. L. 152 z roku 1883 Dz. u. p. tyczące się rozgraniczenia uprawnień między aptekami a handlami materyałów.

Na zasadzie trzeciego ustępu §fu 54 noweli przemysłowej, rozporządza się pod względem rozgraniczeniuprawnień między aptekami a handlami materyałów, co następuje :

§. 1.

Przyrządzanie i sprzedaż lekarstw wszelkiego rodzaju i sposobu według recepty lekarskiej, zastrzega się wyłącznie dla aptekarzy.

Nie wolno w ogóle nigdzie a więc i w aptekach trzymać na sprzedaż lub sprzedawać lekarstw zrobionych podług recept, które się w aptece nie znajdują a zatem lekarzom okazane być nie mogą, lub podług recept, z których nie można poznać dokładnie ilości i jakości składników.

§. 2.

Trzymanie na sprzedaż i sprzedawanie przetworów farmaceutycznych, zrobionych czy to według przepisów, zawartych w austryackiej książce aptekarskiej (Pharmacopoea austriaca), czy według przepisów aptekarskich innych krajów, dozwolone jest tylko aptekom.

Wyjątek od tego zastrzeżenia stanowią tylko środki dyetetyczne i kosmetyczne, jakoteż środki do czyszczenia zębów, o ile nie są mięszaninami lekarskiemi, tudzież wody lekarskie naturalne i na wzór naturalnych sztucznie przyrządzone; wyroby zdrojowe i bandaże chirurgiczne wszelkiego rodzaju. Atoli sztucznie zrobione roczczyny soli kopalnych w wodzie, które według jakości zewnętrznej, wydają się wodami lekarskiemi naturalnemi, chociaż nie są na wzór tychże zrobione, wolno trzymać na sprzedaż i sprzedawać tylko w aptekach,

§. 3.

Trzymanie na sprzedaż i sprzedawanie materyałów, tudzież przetworów chemicznych, które używane bywają wyłącznie do celów lekarskich zastrzeżone jest dla aptek.

Przedmioty służące do celów nie tylko lekarskich lecz także technicznych, przypuszcza się do obrotu powszechnego z zastrzeżeniem dopełnienia warunków ustawy. —

§. 4.

Co się tyczy przedmiotów, w §fie 3cim dla aptek zastrzeżonych, mogą Władze administracyjne rządowe w razie szczególnych potrzeb i stosunków, za zezwoleniem ministerstw spraw wewnętrznych i handlu, ogłosić spisy takich przedmiotów, których trzymanie na sprzedaż i sprzedawanie, także w innych handlach będzie dozwolone.

Jednakże zarządzone być winny owe środki ostrożności, którym przedmioty przypuszczone do powszechnego obrotu, ze względów policyjnych lub zdrowotnych, podlegają w drobnej sprzedaży.

Od zamieszczenia w tym spisie wyłączone są wszystkie te przedmioty, których wydawanie z aptek podlega według przepisu szczególnym ostrożnościom lub ograniczeniom lub względem których słusznie obawiać się należy nadużycia lub wydawania mylnie w ich miejsce, innych środków gwałtownie działających.

§. 5.

Ograniczenia obrotu, przepisane §§. 2 i 3 odnoszą się do drobnej sprzedaży. Postanowienia te nie mają zastósowania do handlu hurtownego między producentami, fabrykantami, kupcami i aptekarzami. Pod względem obrotu trucizn, materyałów trucizny zawierających i przetworów zdrowiu szkodliwych, zatrzymują w zupełności moc swoję przepisy rozporządzenia z dnia 21 kwietnia 1876 (Dz. u. p. L. 60).

§. 6.

Wykroczenia przeciwko niniejszemu rozporządzeniu, o ile nie kwalifikują się do ukarania podług ustawy karnej powszechnej lub podług przepisów karnych przemysłowych, karane będą według rozporządzenia ministeryalnego z dnia 30 września 1857 (Dz. u. p. L. 198).

§. 7.

Z zaprowadzeniem rozporządzenia niniejszego, które nabywa mocy jednocześnie z nowelą, tracą moc dotychczasowe przepisy rozgraniczające prawa sprzedaży między aptekami a handlami materyałów i fabrykami chemicznemi.

Przechodząc do przepisów §. 14 noweli o warunkach rozpoczęcia przemysłu rękodzielniczego oznajmia się, że chcąc rozpocząć przemysł rękodzielniczy, należy przestrzegać przepisów §§. 11, 12 i 13 noweli i prócz tego udowodnić nabyte praktyczne uzdolnienie. Do wodu tego dostarczają: świadectwo odbytej nauki i świadectwo kilkuletniej pracy jako pomocnik w dotyczącym przemyśle lub w analogicznym zakładzie fabrycznym. Oba te świadectwa mają być stwierdzone przez przełożonego odnośnej korporacyi przemysłowej i przez naczelnika tejże gminy do której majster względnie chlebodawca przynależy; w gminach zaś w których niema związku między uczestnikami dotyczącego przemysłu albo jeżeli ubiegający się pracował w zakładzie fabrycznym, wydaje to świadectwo naczelnik dotyczącej gminy

Celem wykonania §. 14 ustępu 4 noweli do ustawy przemysłowej co do kwestyi, w jaki sposób prawnie wymagany czas nauki i pracy pomocniczej, zastąpiony być może świadectwem odbytej z dobrym postępem nauki w szkole przemysłowej, wydano również w drodze właściwej odrębne rozporządzenie ministeryalne do L. 150 Dz. u. p. z r. 1883.

Rozporządzenie to oznacza zakłady przemysłowo-naukowe, ktorych świadectwa, potwierdzające skończenie z dobrym skutkiem kursów w tychże zakładach, uprawniają do rozpoczęcia i wykonywania samodzielnie odpowiedniego przemysłu rękodzielniczego a te zakłady są:

1. dla przemysłu tokarskiego:
świadectwo szkół zawodowych dla przemysłu drzewnego: w Kralikach, Tachowie, Rivie, Międzyrzeczu wołoskiem, Zakopanem i Chrudimie, tudzież oddziałów zawodowych dla przemysłu drzewnego w szkołach przemysłowych rządowych w Gradcu i Insbruku i świadectwo szkoły zawodowej techniczno-przemysłowej lwowskiej;

2. dla rzemiosła bednarskiego:
świadectwo szkoły zawodowej w Bergreichenstein;

3. dla rzemiosła kowali sprzętowych, nożowników:
świadectwo szkół zawodowych w Celowcu, Królowem Gradcu, Chomutowie i Steyrze, jakoteż szkoły zawodowej machino-technicznej w szkole przemysłowej rządowej w Pradze;

4 dla rzemiosła szklarskiego;
świadectwo szkół zawodowych w Borze i Kamiennej Szeniawie;

5. dla rzemiosła mosiężników i bronzowników:
świadectwo szkół zawodowych w Borze, Kamiennej Szeniawie, Jabłońcu, jakoteż szkoły złotniczej w Pradze;

6. dla rzemiosła złotników i jubilerów;
świadectwo szkoły złotniczej w Pradze i szkoły cyzelowania w szkole techniczno-przemysłowej muzeum austryackiego sztuk i przemysłu w Wiedniu;

7. dla rzemiosła zdunów:
świadectwo szkół zawodowych w Cieplicach, Deczynie, Znojmie i szkoły zawodowej sztuk i rzemiosł w szkole przemysłowej rządowej w Gradcu;

8. dla rzemiosła kotlarskiego:
świadectwo szkół zawodowych w Celowcu i Chomutowie, jakoteż szkoły zawodowej machino-technicznej w szkole przemysłowej rządowej w Pradze;

9. dla rzemiosła ślusarskiego:
świadectwo szkół zawodowych w Celowcu, Królowem Hradcu i Chomutowie, jakoteż szkoły zawodowej machino-technicznej w szkole przemysłowej rządowej w Pradze;

10. dla rzemiosła stolarskiego:
świadectwo szkół zawodowych w Kralikach, Halleine, Hallsztadzie, Kinżbergu, Marianie, Belaku, Międzyrzeczu wołoskiem, Wolarach, Wolsbergu, Zakopanem, Chrudimiu, Rivie, Brucku n. M., jakoteż szkół zawodowych dla przemysłu drzewnego w szkołach przemysłowych rządowych w Gradcu, Salzburgu i Innsbrucku i szkoły zawodowej techniczno-przemysłowej we Lwowie, nakoniec świadectwo niższej szkoły zawodowej z kursów wyłącznych dla stolarstwa sprzętowego i budowlanego w muzeum technologiczno-przemysłowem w Wiedniu;

11. dla rzemiosła zegarmistrzowskiego:
świadectwo szkoły zawodowej w Karlsteinie;

12. dla rzemiosła stelmachów:
świadectwo szkoły zawodowej w Bergreichensteinie.

Dalsze szczegółowe przepisy co do prawnie wymaganego czasu, nauki i wykazać się mającej pracy jako pomocnik w przemyśle, zawarte są w osobno wydanem i w dzienniku ustaw państwa ogłoszonem rozporządzeniu ministeryalnem. L. 149 z r. 1883 Dz. u p.

Osnowa tego rozporządzenia jest następująca:

Ażeby starający się o przemysł rękodzielniczy mógł go rozpocząć i samodzielnie wykonywać, winien stósownie do przepisów §fu 14go noweli przemysłowej udowodnić, że w tym samym przemyśle lub podobnym zakładzie fabrycznym, pracował jako uczeń i jako pomocnik.

Czas nauki wynosić powinien nie mniej jak **dwa** lata a nie więcej jak **cztery** lata.

W tych granicach służy zgromadzeniom stowarzyszeń, stósownie do §fu 119 *b*), ustęp *f*) ustawy powyższej, prawo powzięcia w tej mierze uchwał, które w statucie stowarzyszenia winny być zamieszczone.

Gdyby zgromadzenia stowarzyszeń, uchwał takich nie wydały, oznaczenie ilości lat nauki w granicach powyższych, będzie przedmiotem dobrowolnej umowy.

Jako pomocnik (a według okoliczności, jako robotnik fabryczny), pracować trzeba najmniej **dwa** lata

Celem bliższego wyjaśnienia postanowień zawartych w §. 14 ustęp 6 noweli z 15 Marca r. b. zauważył pan Minister, że **krajowa władza administracyjna** winna robić użytek z przyznanego jej upoważnienia w tych przypadkach, w których pozwolenie do przejścia z jednego rodzaju przemysłu do innego da się usprawiedliwić, albo względami na konsum, albo zwyczajem miejscowym, albo wreszcie względami na trudne warunki zarobkowe, które przez połączenie kilku pokrewnych sobie przemysłów, usunąć można.

Oraz oznajmił Pan Minister, że jeżeli przemysłowcy, — którzy mają w swym ręku wydane im jeszcze przed wejściem w życie noweli z dnia 15-go Marca na podstawie przepisów ustawy przemysłowej z 20-go Grudnia 1859 roku, karty przemysłowe do prowadzenia przemysłu, zaliczonego obecnie nowelą do przemysłu rękodzielniczego, — upraszają o pozwolenie bądź do przejścia z jednego rodzaju przemysłu do innego, bądź do jednoczesnego wykonywania kilku przemysłów z sobą pokrewnych, to w takich przypadkach można odstąpić od zasady wykazania się świadectwem uzdolnienia.

W obu nadmienionych wypadkach tj. w razie zmiany przemysłu rękodzielniczego i w razie połączenia kilka spokrewnionych przemysłowości tego rodzaju, będzie można wyjątkowo udzielić dyspensy od ponownego przedłożenia świadectwa uzdolnienia co do nowo obranego, względnie co do poszczególnych z sobą połączyć się mających przemysłów, także przemysłowcom wykonywującym przemysł na podstawie noweli przemysłowej z dnia 15 Marca 1883.

Ważnym jest przepis §. 14 ustęp 7 według którego **polityczna władza krajowa** upoważniona jest uwalniać w razach wyjątkowych, po zasięgnięciu opinii odnośnego stowarzyszenia, od wykazania się świadectwem nauki (terminowania).

Takie wyjątkowe traktowanie tych, którzy zamierzają wykonywać przemysł rękodzielniczy, będzie wskazane, szczególniej w pierwszych latach po wprowadzeniu nowych przepisów prawnych; nie mniej w tych przypadkach, w których ubiegający się o przemysł rękodzielniczy ze względu na wprowadzoną dawniejszą ustawą wolność w dziedzinie przemysłu, o uzyskanie świadectwa nauki wcale się nie troszczył, i wskutek zmienionych ustaw widzi przed sobą zamkniętą drogę do rękodzieł pomimo, że mógłby wykazać się praktyką nabytą w tym przemyśle jako czeladnik.

W każdym wypadku będzie mógł uzyskać dyspensę od przedłożenia świadectwa nauki kompetent, który wykaże, że odbył taką ilość lat praktyki jako pomocnik w przemyśle lub w podobnym zakładzie fabrycznym, jakiej wymaga osobne rozporządzenie ministeryalne do nauki i pracy pomocniczej, od rękodzielników. —

Przepis §. 14 ustęp 8 noweli, zmierza do tego, aby nie czynić trudności **kobietom, w spółubieganiu się na polu przemysłowem.**

W tej mierze postąpią władze przemysłowe I. instancyi zupełnie w duchu ustawy z dnia 15 Marca 1883 i zgodnie z intencyą wys ck. Ministerstwa handlu, jeżeli przy zatrudnieniach przemysłowych, któremi zazwyczaj kobiety się zajmują, w razie niemożności wykazania się świadectwem nauki i pracy wymaganem do rozpoczęcia przemysłu,—odstąpią od żądania świadectwa uzdolnienia, skoro tylko kompetentka wykaże, iż nabyła odpowiednich wiadomości i wprawy, bądź to pracą domową, bądź przez praktykę przy podobnem zarobkowaniu domowem, bądź przez uczęszczanie do żeńskiej szkoły przemysłowej.

Również zwrócił pan Minister uwagę na fakt powszechnie wiadomy, w jak niekorzystnych warunkach zarobkowych, rozwija się dzisiejszy drobny przemysł i z jakimi przeciwnościami ma do walczenia; czego dowodem głosy tysięcy drobnych przemysłowców, domagających się na rozlicznych wiecach przemysłowych, opieki dla rzetelnej i uczciwej produkcyjnej pracy przemysłowej.

Snać tę potrzebę powszechnie odczuto, skoro nowela przemysłowa uchwalona została w Radzie państwa przeważną większością głosów. W obec faktu, że legislatywa z całem zaufaniem powierzyła decyzyę w najważniejszych kwestyach przemysłowych, władzom administracyjnym, wyraził p. Minister nadzieję, że przeprowadzenie przepisów noweli przemysłowej, odniesie pożądany skutek; że bez narażenia interesów wolnej zarobkowości przemysłowej, wielkiej industryi, handlu

i przemysłu domowego, znajdzie i stan rękodzielników zasłużoną opiekę i możliwe uwzględnienie.

W końcu zamieszczamy ustawę z dnia 17 czerwca 1883 L. 117 Dz. u. p. o inspektorach przemysłowych.

Ustawa ta opiewa, jak następuje;

§. 1.

Minister handlu mianuje w porozumieniu z ministrem spraw wewnętrznych, potrzebną liczbę inspektorów przemysłowych i naczelnego inspektora przemysłu.

§. 2.

Działalność inspektora przemysłowego rozciąga się w zasadzie na wszystkie przedsiębiorstwa przemysłowe jednego lub kilku powiatów kraju, a minister handlu może ją każdego czasu w obrębie granic tego kraju, rozszerzyć lub ścieśnić.

Inspektorowie przemysłowi podlegają krajowej Władzy administracyjnej, w której obszarze leży ich okrąg urzędowy.

§. 3.

Minister handlu może wyjątkowo polecić inspektorowi przemysłowemu, aby działalność swoją rozciągnął na kraj lub obszar kraju, graniczący z jego okręgiem urzędowym.

§. 4.

Zastrzega się Ministrowi handlu prawo wyłączenia od nadzoru inspektorów przemysłowych niektórych gałęzi przemysłu w tych powiatach, w których znajdują się przedsiębiorstwa owych gałęzi przemysłu i oddania ich pod nadzór osobnych inspektorów przemysłowych, których czynności rozciągać się mogą na kilka krajów.

§. 5.

Zadanie inspektorów przemysłowych względem dostarczających pracę i przyjmujących ją, polega na tém, iż mają przestrzegać wykonywania ustaw:

1. co do środków i urządzeń, które przedsiębiorcy przemysłowi obowiązani są zaprowadzić dla ochrony życia i zdrowia robotników, tak w pracowniach jak i w lokalach mieszkalnych, jeżeli je dają;
2. co do sposobu zatrudnienia robotników, czasu pracy codziennej i peryodycznych przerw pracy;
3. co do utrzymywania spisów robotników, jakoteż istnienia porządków służbowyh, wypłaty zarobku i wykazów robotników;
4. co do przemysłowego wykształcenia młodocianych pomocników.

§. 6.

Inspektor przemysłowy ma być dla Władz przemysłowych, organem pomocniczym, a mianowicie przez wykonywanie nadzoru, składanie sprawozdań i udzielanie rad w wykonaniu odnośnych przepisów ustawy przemysłowej. Może mu być także poruczone wydawanie opinii co do próśb o pozwolenie na otwarcie zakładów przemysłowych lub na poczynienie zmian w zakładach już zatwierdzonych, o ileby się tu rozchodziło o życie i zdrowie robotników.

§. 7.

Celem spełniania zadań swoich, winien inspektor przem. przez ciągłe rewidowanie przedsiębiorstw przemysłowych, nad któremi nadzór mu poruczono, wywiadywać się dokładnie o ich stosunkach, rozumie się, o ile do jego zakresu działania należą.

§. 8.

Gdy inspektor przemysłowy okaże przedsiębiorcy przemysłowemu lub jego zastępcy kartę legitymacyjną przez naczelnika kraju wydaną, (którą odnawiać trzeba corocznie), dozwolić mu należy wstępu do wszystkich pracowni, jakoteż mieszkań robotników przedsiębiorstwa przemysłowego pod jego nadzorem zostającego, a to każdego czasu; w nocy jednak tylko dopóki trwa praca. Przedsiębiorca przemysłowy lub jego zastępca ma prawo towarzyszyć inspektorowi przemysłowemu, podczas inspekcyi.

Inspektor przemysłowy mocen jest przesłuchiwać każdą osobę w przedsiębiorstwie przemysłowem zatrudnioną, także przedsiębiorców przemysłowych lub ich zastępców, wszędzie, gdzie tylko praca owego przedsiębiorstwa się odbywa, pod względem spraw, do jego zakresu działania należących; w razie potrzeby bez świadków, jednak ile możności bez przerywania biegu pracy.

Przedsiębiorcy przemysłowi lub ich zastępcy obowiązani są okazać inspektorowi przemysłowemu, gdy tego zażąda, dokumenta tyczące się pozwolenia na otwarcie ich zakładu, jakoteż należące do niego plany i rysunki.

Gdyby która z osób powyżej wzmiankowanych wzbraniała inspektorowi przemysłowemu wstępu do lokalów, które ma obejrzeć; uchylała się od uczynienia zeznań, których on żąda lub innych od tego odwodziła; zeznawała fałszywie lub usiłowała nakłonić innych do fałszywych zeznań; nakoniec, gdyby przedsiębiorca przemysłowy lub jego zastępca odmawiał okazania dokumentów, tyczących się pozwolenia na otwarcie zakładów, planów lub rysunków; natenczas każda z tych osób, o ile istota czynu nie wymaga ukarania według ustaw karnych powszechnych, staje się winną przekroczenia i Władzy przemysłowa karać ją będzie w myśl przepisów ustawa przemysłowej.

§. 9.

Jeżeli inspektor przemysłowy spostrzeże, że w jakiemś przedsiębiorstwie, nie są należycie wykonywana te przepisy, które należą do jego zakresu działanie (§. 5), ma zażądać od przedsiębiorcy przemysłowego, aby niezwłocznie uchylił tego rodzaju bezprawia lub wadliwości, a w razie odmowy, winien donieść właściwej Włazy przemysłowej, w celu zarządzenia, co potrzeba.

§. 10.

Władze przemysłowe winny uwiadamiać niezwłocznie inspektora przemysłowego o tem, co zarządziły w skutek jego doniesień (§. 9), a jemu wolno wnieść w terminie rekursowym zarzuty przeciw decyzyom tak pierwszej jak i drugiej instancyi; w skutek czego sprawa ta musi być przedłożona do wyższej decyzyi.

§. 11.

Gdy zdrowie robotników zdaje się być zagrożone' bądź to z przyczyny sposobu, w jaki są zatrudniani' bądź z przyczyny używanej w zakładzie metody fabrykacyi, Władza przemysłowa ma prawo przyzwać na wniosek inspektora przemysłowego lekarzy, chemików i innych znawców do zbadania rzeczy, a jeżeli wadliwości, których się inspektor przemysłowy domyślał, zostaną stwierdzone, koszta znawcom, zapłaci przedsiębiorca przemysłowy.

§. 12.

Inspektorowie przemysłowi spełniając zadanie swoje, winni dokładać starania, aby przez swoją, oględną kontrolę, nietylko pomocnikom przemysłowym, zapewnili dobrodziejstwa ustawy, lecz aby także przedsiębiorców przemysłowych przez stósowne postępowanie wspierali w wykonaniu tego, czego ustawa od nich wymaga; dalej winni podług słuszności pośredniczyć na podstawie swoich wiadomości zawodowych, i doświadczeń urzędowych między interesami przedsiębiorców przemysłowych z jednej, a pomocników z drugiej strony i wzbudzić tak u dostarczających pracę, jak i u przyjmujących pracę, wzajemne zaufanie, które przyczynić się może do utrzymania i utorowania dobrych stosunków między obydwoma stronami.

§. 13.

Inspektorowie przemysłowi przesyłać mają corocznie ministrowi handlu, za pośrednictwem przełożonej Władzy krajowej, dokładne sprawozdania ze swoich czynności i swoich spostrzeżeń, a w nich podawać także wyjaśnienia co do wypadków nieszczęśliwych, którym robotnicy przy sprawowaniu swojej służby ulegli; jak również co do przyczyn tych wypadków; oraz czynić winni wnioski tyczące się środków administracyjnych i ustawodawczych, które należałoby zaprowadzić tak dla dobra przemysłu, jak i dla dobra robotników.

Sprawozdania te odpowiednio opracowane, będą przedstawiane corocznie Radzie państwa.

§. 14.

Inspektorowie przemysłowi używają w ciągu swego urzędowania powagi urzędników rządowych i podlegają przepisom istniejącym dla urzędników rządowych w ogólności.

§. 15.

Inspektorem przemysłowym mianowany być może tylko ten, kto jest w odpowiednim stopniu zawodowo wykształcony i posiada biegłość w językach, które w owymże okręgu inspekcyjnym, są w używaniu.

§. 16.

Inspektorów przemysłowych obowiązuje przysięga urzędowa do zachowywania w tajemnicy stosunków przemysłu i fabrykacyi, o których się dowiedzą; mianowicie zachowywać winni w najściślejszej tajemnicy owe urządzenia techniczne, sposoby postępowania i właściwości fabykacyi, o których przedsiębiorcy przemysłowi powiedzą im, że są tajemnicą zakładu.

Kto takie, tajemnicą okryte urządzenia, sposoby postępowania i wszelkie inne właściwości, w czasie gdy pełni obowiązki inspektora przemysłowego lub po wystąpieniu z tego stosunku służbowego, nieprawnie komu innemu wyjawia lub ogłasza, albo je na własną korzyść wyzyskuje, staje się winnym przestępstwa i karany być ma aresztem od trzech miesięcy aż do dwóch lat, o ileby nie należało zastósować surowszych przepisów powszechnej ustawy karnej.

Postanowienie to nie wyklucza zastosowania przepisów dyscyplinarnych.

§. 17.

Inspektorowi przemysłowemu nie wolno trudnić się żadnem przedsiębiorstwem przemysłowem, bądź fabrycznem bądź warsztatowem, i to ani na własny rachunek, ani jako zastępca; niewolno mieć udziału w takiem przedsiębiorstwie, ani pracować w niem jako zawiadowca, mechanik, inżynier, itp.

§. 18.

Inspektorom przemysłowym nie wolno przyjmować za swoje urzędowanie, ani od przedsiębiorców przemysłowych ani od pomocników żadnego, jakiegobądź rodzaju wynagrodzenia, a nawet obowiązani są nie przyjąć gościnności, gdyby im była ofiarowana.

§. 19.

Inspektorów przemysłowych nie wolno obarczać zadaniami obcemi ich zakresowi działania a w szczególności administracya skarbu, nie ma zatrudniać ich w żadnym względzie.

Nie wolno im też przeglądać ksiąg handlowych, przedsiębiorców przemysłowych, ani ich wykazów fabrykacyi, korespondencyj i td.

L. 34747.

WEZWANIE

popisowych, urodzonych w latach 1864, 1863, 1862, i 1861.

W myśl paragr. 13, 14, 17 ustęp 4 instrukcyi do ustawy wojskowej z d. 5 Grudnia 1868 r. L. 51 Dz. u. p.. **Magistrat stoł. król. miasta Krakowa** wzywa wszystkich popisowych, którzy się urodzili w latach 1864, 1863, 1862 i 1861 tak przynależnych do miasta Krakowa, jak i obcych, stale w Krakowie przebywających, ażeby w czasie

od 1 do 31 Grudnia 1883 r. zgłaszali się w godzinach urzędowych **od 9 rano do 1széj z południa w Wydziale V. Magistratu**, celem zamieszczenia ich w spisie powołanych do poboru na rok 1884.

Zgłaszać się należy osobiście, jednak w razie ważnej przeszkody, mogą w tem popisowych wyręczyć, rodzice, krewni, opiekunowie lub pełnomocnicy.

Popisowi w r. 1864, 1863, 1862 i 1861 urodzeni, do Krakowa nie przynależni, tutaj jednak przebywający, winni nadto wykazać się dowodami pochodzenia i przynależności, a gdyby sobie życzyli stawić się przed Komisyą poborową w Krakowie, mogą w przeciągu miesiąca Grudnia wnieść podania opatrzone marką stęplową na 50 ct. za pośrednictwem tutejszego Magistratu do tego c. k. Starostwa lub Magistratu z własnym statutem, z którego obrębu pochodzą.

Popisowi, którym przysłuża prawo czasowego uwolnienia od wojska, winni postarać się o dowody uzasadniające to uwolnienie a to celem złożenia tychże na ręce Komisarzy obwodowych najpóźniéj do **31** Stycznia **1884**. r.

Nadmienia się, że popisowi nie stósujący się do tego wezwania, ściągną na siebie odpowiedzialność w myśl paragr. 42 ustawy wojskowej i narażą się na grzywnę do 100 zła, a względnie na karę aresztu do 20 dni.

Magistrat stoł. król. miasta Krakowa

dnia 12 Listopada 1883 r.

L. 18006.

OBWIESZCZENIE.

W pierwszych dniach Maja 1883 r. znaleziono w kościele Najświętszej Maryi Panny trzy sznurki korali, klamrę srebrną, kulczyk złoty i jednę perłę

Wzywa się właściciela, aby do Wydziału III. Magistratu celem udowodnienia prawa własności i po odbiór powyższych rzeczy w terminie jednego roku, licząc od daty poniżej zamieszczonej, się zgłosił, gdyż po upływie tego terminu nabędzie znalazca pewnych praw do tychże przedmiotów, a po upływie dalszych trzech lat stanie się ich właścicielem.

Magistrat stoł. król. miasta

Krakowa d. 12 Czerwca 1883 r.

L. 32060.

OGŁOSZENIE LICYTACYI.

W wykonaniu uchwały Rady miasta z dnia 15 b. m., Magistrat stoł. król. miasta Krakowa podaje do publicznej wiadomości iż celem zapewnienia dostawy owsa, siana i słomy dla pociągów miejskich, oraz słomy dla aresztów miejskich na czas od 1 Stycznia do ostatniego Grudnia 1884, odbędzie się w dniu **5 Grudnia 1883 r.** w Wydziale I. Magistratu **o godzinie 12 w południe** publiczna licytacya ustna i za pomocą ofert.

Wadyum wynosi 400 zła.

Deklaracye pisemne marką stemplową na 50 ct. opatrzone, tylko do godziny 12 w poł. przyjmowane będą.

Warunki licytacyi mogą być przejrzane w Wydziale I. Magistratu, w godzinach od 9 rano do 1 z południa.

Kraków 16 Listopada 1883.

L. 30.: 21.

OGŁOSZENIE LICYTACYI.

Magistrat stoł. król. miasta Krakowa podaje do powszechnej wiadomości, iż celem wydzierżawienia gruntu miejskiego za Skałką nad Wisłą, wynoszącego 1036 metrów kwadratowych czyli 288 sążni, poczynające od 1 Stycznia 1884, do ostatniego Grudnia 1884, odbędzie się w dniu **10 Grudnia 1883** w Wydziale I Magistratu, o godzinie wpół do 12, publiczna licytacya.

Na pierwsze wywołanie ustanawia się cenę w kwocie 3 Zła. 50 ct.

Wadyum wynosi 1 Zła.

Warunki liaytacyi mogą być przejrzane w Wydziale I. Magistratu.

Magistrat stoł. król. m. Krakowa

dnia 24 listopada 1883.

Wydawca: Dr. M. Schmidt V. P. M — Nakładem Gminy miasta Krakowa — W drukarni A. Koziańskiego